ערוץ 7
www.inn.co.il

"חוק הפייסבוק ראוי ומומלץ להרחיבו"

מומחית לפלילים רואה בחוק המאפשר הליך מזורז להורדת תכני הסתה כהכרחי, ראוי וככזה שנכון להרחיבו למצבי פגיעה בערכים נוספים.

שמעון כהן, כ"ו בכסלו תשע"ז, 26/12/2016

צילום: יונתן סינדל. פלאש 90

להאזנה כנס לאתר: http://ch7.io/absiX

ועדת שרים אישרה השבוע את הצעת החוק של שרת המשפטים איילת שקד והשר לביטחון הפנים גלעד ארדן, לפיה יהיה בכוחו של בית המשפט לעניינים מנהליים להורות לספקית אינטרנט, לפי בקשת המדינה, להסיר תכנים מסיתים מהרשת.

בראיון ליומן ערוץ 7 מתייחסת סגנית דיקן המרכז האקדמי "שערי מדע ומשפט" ד"ר לימור עציוני, מומחית בתחום הפלילים, לחוק אותו היא רואה ככזה הכולל הגנה על ערכים חשובים תוך כדי הגנה לאזרחים מפני הסתה.

"הצעת החוק מאפשרת הגנה על הפרט. התנאים שהיא מציעה מאפשרות בחינה של מצבים בהם נעברה עברה פלילית ויש סכנה לביטחון אדם, הציבור או המדינה. המשמעות היא שאין מקום לחפש את התכנים המסיתים, ומאידך זה מאפשר בהליך מזורז להסיר את התכנים הללו ובכך לשמור על הפרט. בתהליך הזה אנחנו מגנים על הציבור מעברות פליליות, מחשש להסתה שמובילים לפיגועי טרור".

מוסיפה ד"ר עציוני ומציינת כי לתפיסתה, "ברגע שיש תכנים שמהווים עברה פלילית, לא רק בהקשר של טרור, יש בכך חשיבות רבה להסיר אותם".

לדבריה החוק הקיים כולל הליך ממושך של בחינת דברים ומהלך משפטי ממושך ורק לאחר מכן תוצג דרישה להסרת חומרי הסתה, ולמעשה אורכו של התהליך ממוסס את משמעותו של התהליך, "כאן מדובר בהליך מנהלי מהיר – הסרת תוכן פוגעני שיש בו משום פגיעה בערכים חברתיים כמו כבוד, פרטיות וביטחון הציבור. ברגע שהדבר מביא להסרה מיידית של התוכן התהליך קצר ולאחר מכן אפשר נהל הליך משפטי רגיל על פי הנהלים הקיימים בחוק אבל הסעד המיידי הנדרש הוא שניתן בחוק הזה".

והאם תהליך מהיר שכזה שאינו כולל שמיעה של הצד השני והצגת ראיות משפטיות אינו פוגע בחופש הביטוי? ד"ר עציוני מבהירה שאמנם יש בכך פגיעה בחופש הביטוי, "ולכן ניתן לכאורה לטעון שהליך כזה שמוריד תכנים באופן מהיר ומיידי, גורם לכך שנוכל לפגוע בחופש הביטוי שהוא אחד מערכי הדמוקרטיה החשובים ביותר.

"למרות זאת חשוב מאוד לזכור שכאשר כל השיח הקיים הוא שיח נפוץ בקרב אוכלוסייה מאוד רבה בטכנולוגיה מאוד מתקדמת הדבר מחייב התנהלות משפטית חדשה נוקבת ומחויבות משפטית חדשנית, וכשיש חשש לתכנים שיובילו לפיגועי טרור, נזק ופגיעה בערכים חשובים של החברה, יש מקום לשימוש באמצעים חדשים".

עציוני שבה ומדגישה את עמדתה לפיה הדברים לא צריכים להיות מכוונים אך ורק לאיומי הסתה לטרור, "לתפיסתי יש לתת את הדעת להחלת החוק הזה גם על פגיעה ערכים נוספים כמו כבוד האדם, חירויות הפרט, אוטונומיה אישית ושלמות הגוף והנפש. אין שאלה לגבי הערכים הללו, אלא לכל היותר לגבי הדרך לטיפול. אנחנו נמצאים כל הזמן באיזון בין ערכים מתנגשים. אנחנו נתקלים במתח הזה כל הזמן, בכל הליך משפטי שבו יש מתח בין הזכויות הללו, ובית המשפט בדיון מעמיק מחליט מה גובר על מה. כאן הצעת החוק מדברת על הליך זריז יותר שיגרום להסגת חופש הביטוי בשל זכויות אחרות כמו שלום האדם והפגיעה בגופו".

על השאלה מהם הגבולות שהמדינה צריכה לשים על עצמה בהגדרת המונח 'הסתה' הנכלל בחוק החדש, אומרת ד"ר עציוני כי "הסתה היא הגדרה מאוד רחבה ויש שורה ארוכה של פסקי דין סביב השאלה מהו דבר שמסית, דובר על ספרים, חוברות וכו' ומול זה נטען שמדובר בחופש הביטוי וכל מקרה נדון באופן ספציפי כי ההגדרה מאוד רחבה ואין משהו שמגדיר באופן ברור מהו תוכן מסית. לכן המחוקק צריך לתת דעתו על הגדרת הסתה".